МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____
Д.е.н., професор Кузнєцова Л.В.

“ ” 20 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»
на тему: **«**Управління якістю активів та пасивів комерційного банку»

Виконавець:
студент 6 курсу центру заочної форми навчання
Матвєєнко А. Ю.
Науковий керівник:
К.е.н., доцент
Сирчин О.Л.

Одеса - 2018

ЗМІСТ

ВСТУП …… 3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ……..…..……. 6
1.1. Основні наукові підходи до управління активами та пасивами комерційного банку …….…… 6
1.2. Основні показники оцінки якості управління активами та пасивами комерційного банку …… 18
Висновки до першого розділу ……..….. 26
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОЦІНКА ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ …….. 28
2.1. Оцінка якості управління пасивами комерційного банку ……..… 28
2.2. Оцінка якості управління активами комерційного банку ……..… 34
2.3. Оцінка ефективності управління комерційним банком ……... 41
Висновки до другого розділу …….…… 48
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ……... 51
3.1. Прогнозування макроекономічних показників країни ……..…... 51
3.2. Планування показників діяльності комерційного банка …...…... 58
Висновки до третього розділу ……..….. 77
ВИСНОВКИ ……...……... 79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ……. 85
ДОДАТКИ ……...….. 92

ВСТУП

Актуальність теми. Ефективне управління активами і пасивами банку відноситься до найважливіших пріоритетів банківської діяльності. Від того, як ефективно працює окремий комерційний банк, залежить ефективність роботи банківської системи країни в цілому. Слід зазначити, що українські банки змушені працювати в умовах підвищених ризиків, тому вони частіше, ніж їх закордонні колеги, опиняються у кризових ситуаціях. Причому більшість таких випадків пов'язана з неадекватною оцінкою банками власного фінансового становища, якості управління власними активами і пасивами.

Комерційні банки безперервно здійснюють активні і пасивні операції. Ці операції тісно між собою пов’язані. Без пасивних або ресурсних операцій неможливі активні операції, а без активних операцій з розміщення коштів стають безглуздими пасивні. Але всі без винятку проведені банківські операції переслідують одну мету – збільшення доходів і скорочення витрат, тобто підвищення ефективності управління власними активами і пасивами.

Для банків низький рівень ефективності діяльності свідчить про неефективне управління активами і пасивами, обмежені можливості розвитку, низькі конкурентні переваги, підвищену чутливість до ринкових ризиків. У разі ж наявності негативних тенденцій все це може призвести до серйозних проблем у діяльності банків, а несвоєчасно вжиті заходи – до банкрутства. Отже, діяльність банків завжди повинна характеризуватися достатнім рівнем ефективності, який дедалі складніше забезпечити в умовах високої конкуренції в кризовий та в посткризовий період.

У літературі досить детально розглядаються існуючі методи та показники оцінки прибутковості, ефективності діяльності банків. Проблемі управління активами і пасивами комерційних банків присвячений ряд фундаментальних робіт і наукових досліджень останньої чверті XX століття – початку XXI століття. Традиційно управління активами і пасивами розглядалося з точки зору

цілей і завдань одного банку. Так, серед західних дослідників проблеми управління активами і пасивами комерційних банків слід відзначити: Вальравен К.Д., Грюнинг Х., Долан Э.Дж., Миллер Р.Л., Мишкин Ф., Роуз П., Синки Дж., Уэрта де Сото Х., Фрост Стивен М. та інші.

Серед українських вчених, які досліджували дану проблему, слід відмітити: Алексеєнко М.Д., Бланк И.А., Васюренко О.В., Дзюблюк О.В., Жердецька Л.В., Коваленко В.В., Козьменко С.М., Крухмаль О.В., Кузнєцова Л.В., Любунь О.С., Малахова О.Л., Маслак Н.Г., Міщенко В.І., Примостка Л.О., Черкашина К.Ф. та інші.

Крім існуючих наукових робіт даній темі присвячено ряд законодавчих та нормативних документів, практичних рекомендацій з управління різними аспектами діяльності банків та з регулювання структури балансу комерційних банків, що діють на національно і міжнаціонального рівні.

Таким чином, питання дослідження якості управління активами і пасивами банку є актуальними і практично значимими, вони постійно знаходяться у полі зору науковців та практиків.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є розробка науково-практичних положень, методичних основ і практичних рекомендацій щодо управління активами та пасивами комерційного банку.

Для досягнення мети вирішено такі завдання:

- Розглянути основні підходи до управління активами та пасивами комерційного банку;
- Розглянути основні показники оцінки якості або ефективності управління активами та пасивами комерційного банку;
- Здійснити науково-практичну оцінка ефективності управління активами та пасивами комерційного банку;
- Розглянути особливості прогнозування показників макроекономічного середовища, в якому діє комерційний банк;
- Розглянути особливості планування розміру активів та пасивів комерційного банку.

Об'єктом дослідження є процеси управління комерційним банком, яки розглядаються з точки зору системи причино-наслідкових зв'язків між різними підсистемами діяльності банку.

Предмет дослідження – науково-практичні аспекти управління активами та пасивами комерційного банку на прикладі окремого банку.

Методи дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять фундаментальні положення сучасних економічних теорій. У роботі використано такі методи: формальної та діалектичної логіки; аналізу і синтезу; історичного, статистичного, порівняльного аналізу економічних показників; економіко-статистичного моделювання тощо.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та іноземних авторів, законодавчі та нормативні акти, офіційні статистичні й інформаційно-аналітичні матеріали Національного банку України, Державної служби статистики України, дані фінансової звітності банків.

Елементи наукової новизни одержаних результатів дослідження та особистий внесок здобувача. Елементи наукової новизни одержаних результатів полягають у подальшого розвитку:

- основних науково-прикладних підходів до управління активами та пасивами комерційного банку;
- методики оцінки ефективності управління активами та пасивами комерційного банку;
- методичних особливостей прогнозування та планування розміру активів та пасивів українського банку в сучасних умовах.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що науково-практичні положення, які викладені в дипломній роботі, можуть бути використані в практиці діяльності українських та іноземних банків.

Науково-практичні результати дипломної роботи одержані автором самостійно. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору.

ВИСНОВКИ

Предметом даного дослідження є науково-практичні аспекти управління активами та пасивами комерційного банку на прикладі окремого банку. Елементи наукової новизни одержаних результатів полягають у подальшого розвитку:

- основних науково-прикладних підходів до управління активами та пасивами комерційного банку;
- методики оцінки ефективності управління активами та пасивами комерційного банку;
- методичних особливостей прогнозування та планування розміру активів та пасивів українського банку в сучасних умовах.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що науково-практичні положення, які викладені в дипломній роботі, можуть бути використані в практиці діяльності українських та іноземних банків.

Управління – це цілеспрямований, заснований на об’єктивних законах управління процес впливу суб’єкта управління (керуючої частини системи) на об’єкта управління (керовану частину системи) шляхом одержання інформації про його стан, ухвалення відповідного рішення і доведення до об’єкта управління інформації, що впливає на його, з використанням визначених прийомів, способів, методів управління тощо.

Одним з об’єктів управління банком є його активи та пасиви, як складова частина загальної діяльності банку. Основними суб’єктами управління капіталом є керівні органи банку: збори акціонерів, наглядова рада, правління.

В даний час широко використовується поняття «банківське управління», до загальних функцій якого відносять планування, організацію, регулювання, координацію, стимулювання, облік, аналіз, контроль. Одним з об’єктів управління банком є його активи та пасиви, як складова частина загальної діяльності банку.

В роботі показано еволюцію основних ідейних підходів банківського менеджменту у вирішенні проблеми «ліквідність-прибутковість», тобто проблеми управління активами та пасивами банку:

1. Теорія комерційних позик або реальних векселів.
2. Теорія передання.
3. Теорія єдиного резервного фонду коштів.
4. Теорія очікуваного доходу.
5. Теорія конвертованості банківських коштів.
6. Теорія взаємодії активів і пасивів.

Слід зазначити, що розроблені науково-практичні теорії управління активами і пасивами адекватного вирішення проблеми «ліквідність-прибутковість» комерційного банку запропонувати не змогли. Можна припустити, що адекватне рішення проблеми «ліквідність-прибутковість» можливо в рамках наступних напрямків:

– розробка нових варіантів теорії управління активами і пасивами окремого банку, яка врахує як наявність циклічних коливань в економіці, так і введе науково-практичні правила управління окремим банком;
– запровадження нових законодавчо-нормативних підходів до регулювання ліквідності і прибутковості комерційних банків; розробка прозорих правил надання допомоги комерційним банкам з боку центрального банку (кредитами або участю в капіталі) при настанні кризових явищ;
– проведення структурних змін в організації банківської системи країни або відмова від принципу часткового резервування та впровадження іншого базового принципу.

В роботі показані основні показники оцінки якості управління активами та пасивами комерційного банку. Серед великої кількості наведених показників слід основну увагу звернути на прибутковість капіталу, як інтегровану величину оцінки якості управління активами та пасивами комерційного банку.

АТ «Райффайзен Банк Аваль» є банком зі стовідсотковим іноземним капіталом і займає вагоме місце в банківської системі країні (входить до

переліку «системних» банків), суттєво впливає і поступово збільшує власний вплив на економіку України протягом 2015-2017 років.

За 2015-2017 роки капітал банку зростав більш високими темпами ніж його зобов'язання.

Протягом 2015-2017 років основу власного капіталу банку складали статутний капітал і загальні резерви та фонди. При цьому, прибуток, що очікує затвердження (нерозподілені прибутки/збитки минулих років), мав в основному негативний вплив на розмір власного капіталу банку. Чистий прибуток (результат) поточного року у 2015 році мав негативний вплив, а протягом 2016-2017 років мав позитивний вплив на розмір власного капіталу банку.

Протягом 2015-2017 років управління зобов'язаннями АТ «Райффайзен Банк Аваль» здійснювалося адекватно ситуації в банківської системі України та було орієнтоване на залучення коштів фізичних та юридичних осіб.

Проведений аналіз дозволяє оцінити діяльність АТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2015-2017 роки з управління пасивами як достатньо адекватну відносно тій ситуації, яка складалася на банківському ринку України, та достатньо добру щодо забезпечення банка ресурсами для проведення його активних операцій.

Протягом 2015-2017 років АТ «Райффайзен Банк Аваль» в цілому підтримував кредитну активність більшу ніж банківська система України, так як питома вага наданих кредитів клієнтам була більше ніж в середньому по банківської системі України. Слід відмітити, що перевищення питомої ваги наданих банком кредитів клієнтам 100 % чистих активів у 2015 році показую надмірну кредитну активність і у 2016-2017 роках банк суттєво скоригував свою кредитну політику, що призвело до нормалізації його кредитної активності.

Таким чином, в АТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2015-2017 роки кредитування є головним напрямом активної діяльності банку, рівні чистого кредитного ризику зменшуються, якість кредитного портфелю банку зростає.

Отже, АТ «Райффайзен Банк Аваль» веде більш зважену кредитну політику ніж в середньому по банківської системі України.

За 2015-2017 роки ліквідність АТ «Райффайзен Банк Аваль» є більше ніж ліквідність банківської системі України, при цьому мається тенденція до зменшення ліквідності банка при стабільної ліквідності банківської системі України.

Протягом 2015-2017 років управління активами АТ «Райффайзен Банк Аваль» здійснювалося адекватно ситуації в банківської системі України та було орієнтоване на кредитування фізичних та юридичних осіб при збереження доброго рівня ліквідності банку.

Оцінка ряду показників ефективності діяльності АТ «Райффайзен Банк Аваль» показує, що спостерігалися стійка тенденція, де в цілому ефективність роботи банку перевищувала середні показники БСУ у 2015-2017 роках.

Для розробки планів розвитку банку потрібно мати прогноз розміру банківської системи країни та інших макроекономічних показників, які впливають на розмір банківської системи країни. Прогноз валюти балансу (обсяг активів або пасивів) банківської системи країни (як і інші макроекономічні показники) може бути отримано з прогнозів, які складають органи державної влади (уряд або центральний банк) або міжнародні фінансові організації (міжнародний валютний фонд, європейський банк реконструкції і розвитку, великі рейтингові агентства або інші організації міжнародних експертів). Як правило, такі прогнози доступні в різних публікаціях на 1-3 роки вперед і можуть бути використані в тактичному або оперативному плануванні банку. Для періодів часу в 5-20 років банк повинен замовляти проведення прогнозних розрахунків експертних організацій або самостійно здійснювати ці розрахунки.

Методика проведення самостійних розрахунків банком може бути простою або складною, використовувати тільки цифри фахівців банку або залучати дані з інших експертних джерел, але, в кінцевому підсумку, така методика повинна дати цифри макроекономічних прогнозів і ці цифри повинні

відповідати майбутньому розвитку реальної ситуації. Чим точніше макроекономічні прогнози, які використовуються банком, тим точніше його плани розвитку. Чим більше макроекономічні прогнози відрізняються від майбутнього реального розвитку, тим частіше і на великі величини доведеться коригувати плани розвитку банку.

Спроби формувати методику планування основних показників діяльності кожний банк вживає самостійно з більшою або меншою мірою успішності. Тому, питання про науково-практичну методику планування основних показників діяльності банку в сучасних умовах залишається відкритим.

Науково-практичний методичний підхід до розрахунків ключових показників плану діяльності банку базується на наступних гіпотезах: стійкої стратегічною метою банку є частка банку в активах банківської системи країни; величина валюти балансу банківської системи залежить від розміру грошової бази (непрямий ефект впливу фактичного грошово-кредитного мультиплікатора); величина грошової бази залежить від розміру валового внутрішнього продукту країни (непрямий ефект впливу рівня монетизації економіки країни).

В якості гіпотези припущено, що ВВП України у фактичних цінах протягом майбутніх 5 років буде рівномірно щорічно зростати на 12,27 % і були отримані прогнози зростання ВВП на 2018-2022 роки. Розрахунки макроекономічних прогнозів грошової бази та валюти балансу банківської системи країни були отримані за допомогою статистично значимих регресійних моделей.

Стратегічну позицію банка у банківської системі України (БСУ) та його вплив на економіку країни у минулому характеризує питома вага активів. В якості стратегічної гіпотези припущено, що АТ «Райффайзен Банк Аваль» протягом майбутніх 5 років має стратегічною метою щорічне збільшення питомої ваги пасивів банку у пасивах БСУ у розмірі 0,5 % при рівномірному зростанні цього показника. За допомогою планового значення питомої ваги валюти балансу банка у банківської системі України та прогнозу пасивів

банківської системі України були отримані планові значення розміру пасивів АТ «Райффайзен Банк Аваль» на 2018-2022 роки. Протягом наступних 5 років пасиви АТ «Райффайзен Банк Аваль» збільшаться на 140,2 %.

Для розрахунку планових значень окремих елементів активів, пасивів, доходів, витрат, чистого прибутку АТ «Райффайзен Банк Аваль» на 2018-2022 роки були використані, в основному, середні значення питомої ваги структурних елементів активів, пасивів, доходів і витрат за 2015-2017 роки.

Таким чином, використана методика дозволила розрахувати всі необхідні показники діяльності банку, що дозволяє ефективно управляти активами та пасивами АТ «Райффайзен Банк Аваль» протягом 2018-2022 років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абель Э., Бернанке Б. Макроэкономика [Текст]. – 5-е изд. – СПб.: Питер, 2010. – 768 с.
2. Азаренкова Г. М. Фінансові потоки в системі економічних відносин [Текст]: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 328 с.
3. Алавердов А.Р. Стратегический менеджмент в банке [Текст]. – М.: Московская финансово-промышленная академия. – 2005, 157 с.
4. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики [Текст]: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002. – 276 с.
5. Балдин К.В. Управление рисками [Текст] /К.В. Балдин, С.Н. Воробьев. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 511 с.
6. Банківське регулювання і нагляд: методологія та практика: монографія [Текст] /За ред. В.В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2013. – 492 с.
7. Банковские риски [Текст] /кол.авторов; под ред. д-ра экон. наук, проф. О.И. Лаврушина и д-ра экон. наук, проф. Н.И. Валенцовой. – М.: КНОРУС, 2007. – 232 с.
8. Батракова Л.Г. Экономический анализ деятельности коммерческого банка [Текст]. – М: Логос, 2005. –368 с.
9. Банківська система України [Текст]: монографія /В.В. Коваленко, О.Г. Коренєва, К.Ф. Черкашина, О.В. Крухмаль. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с.
10. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів [Текст]: Монографія /За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: «Вектор», 2012. – 462 с.
11. Банківський менеджмент: питання теорії та практики [Текст]: монографія /[О. А. Криклій, Н. Г. Маслак, О. М. Пожар та ін.]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – 152 с.

12. Банковский менеджмент [Текст]: учебник /колл. авторов; под ред. д-ра экон. наук, проф. О.И. Лаврушина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: КНОРУС, 2009. – 560 с.
13. Беляков А.В. Банковские риски: проблемы учета, управления и регулирования [Текст]. – «БДЦ-пресс», 2004. – 256 с.
14. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками [Текст]. – К.: Ника-Центр, 2005. – 600 с.
15. Буевич С.Ю. Анализ финансовых результатов банковской деятельности [Текст]: учебное пособие /С.Ю. Буевич, О.Г. Королёв. – 2-е изд. – М.: КНОРУС, 2005. – 160 с.
16. Вальравен К.Д. Управление рисками в коммерческом банке. [Текст] /Под ред. М.Э. Уорд и Я.М. Миркина. – 2-е издание.– Вашингтон: Институт экономического развития мирового банка, 1997. – 303 с.
17. Вартість банківського бізнесу [Текст]: монографія /[А. О. Єпіфанов, С. В. Лєонов, Й. Хабер та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук А. О. Єпіфанова та д-ра екон. наук С. В. Лєонова. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – 295 с.
18. Васюренко О.В., Волохата К.О. Економічний аналіз діяльності комерційних банків [Текст] – К.: Знання, 2006. – 463 с.
19. Гібридний капітал банку: світовий досвід, перспективи впровадження в Україні [Текст]: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 13 / В.І. Міщенко, В.В. Крилова, В.В. Салтинський, О.Г. Приходько. – К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2009. – 180 с.
20. Грюнинг Х., Братанович С. Анализ банковских рисков. Система оценки корпоративного управления и управления финансовым риском [Текст] /Пер. с англ.; вступ. сл. д.э.н. К.Р. Тагирбекова. – М.: Издательство «Весь мир», 2007. – 304 с.
21. Дзюблюк, О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи [Текст] : монографія / О. В. Дзюблюк, Р. В. Михайлюк. – Тернопіль : Терно-граф, 2009. – 316 с.

22.Діяльність банків у забезпечення сталого розвитку фінансового ринку України: монографія [Текст] /За ред. В.В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2014. – 358 с.

23.Долан Э.Дж. и др. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика [Текст] /Пер. с англ. В.Лукашевича и др.; Под общ.ред. В.Лукашевича. – М.: Туран, 1996 – 448 с.

24.Друкер П. Ф. Энциклопедия менеджмента [Текст] /Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004. – 432 с.

25.Євразійські перспективи розвитку банківських систем [Текст]: монографія / за заг. ред. О. Костюка, М.Лін, Г.Омета. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 157 с.

26.Жарковская Е. П. Финансовый анализ деятельности коммерческого банка [Текст] – М.: Издательство «Омега-Л», 2010. – 325 с.

27. Звєряков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М.І. Звєряков, О.М. Звєряков. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 418 с.

28. Звєряков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник / М. І. Звєряков, В. В. Коваленко, О. С. Сергєєва. – Київ: «Центр учбової літератури», 2016. – 520 с.

29. Звєряков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля ІІІ / М. І. Звєряков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.

30.Киндлбергер Ч., Алибер Р. Мировые финансовые кризисы. Мании, паники и крахи. [Текст]. – СПб.: Питер, 2010. – 544 с.

31.Коваленко В.В. Капіталізація банків: методи оцінювання та напрямки підвищення [Текст]: монографія /В.В.Коваленко, К.Ф. Черкашина. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 153 с.

32.Коваленко В.В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика [Текст]: монографія /В. В. Коваленко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.

33.Козьменко С.М., Шпиг Ф.І., Волошко І.В. Стратегічний менеджмент банку [Текст] – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 734 с.

34. Коваленко В.В., Крухмаль О.В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи [Текст]: Монографія. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – 198 с.
35. Козюк В. В. Монетарні засади глобальної фінансової стабільності [Текст]: Монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 728 с.
36. Костюк А.Н. Корпоративное управление в банке [Текст]: монография. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 332 с.
37. Кох Л.В., Кох Ю.В. Банковский менеджмент [Текст] – Владивосток: Изд-во ВГУЭС, 2006. – 280 с.
38. Кредитна діяльність банків України: проблеми та перспективи розвитку: монографія /За ред. В.В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2015. – 217 с.
39. Криклій О.А., Маслак Н.Г. Управління прибутком банку [Текст]: монографія. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 136 с.
40. Кузнєцова Л.В., Жердецька Л.В., Завадська Д.В., Няньчук Н.Ю. Ціноутворення в банківській справі [Текст]. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2010. – 387 с.
41. Ларионова И. В. Управление активами и пассивами в коммерческом банке [Текст] / [И. В. Ларионова]. – М.: Издательство «Консалтбанкир», 2003. – 272 с.
42. Ліквідність банківської системи України: Науково-аналітичні матеріали [Текст]. Вип. 12 / В.І. Міщенко, А.В. Сомик та ін. – К.; Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. – 180 с.
43. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду: Науково-аналітичні матеріали [Текст]. Вип. 11 /В.С. Стельмах, В.І. Міщенко, В.В. Крилова, Р.М. Набок, О.Г. Приходько, Н.В. Грищук. – К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. – 220 с.
44. Линдгрен М., Бандхольд Х. Сценарное планирование: связь между будущим и стратегией [Текст] / [М. Линдгрен, Х. Бандхольд; пер. с англ]. – М.: ОЛИМП БИЗНЕС, 2009. – 233 с.
45. Любунь О.С. Система банківського менеджменту [Текст]. – К.: Кондор,

2006. – 356 с.

46. Макаренко М.І., Савченко Т.Г. Система трансферного ціноутворення в комерційних банках [Текст]: монографія. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 238 с.
47. Малахова О.Л., Михайлюк Р.В. Управління фінансовою стійкістю банків [Текст]. – Тернопіль: Вектор, 2011. – 300 с.
48. Маслак Н. Г. Ціноутворення на банківські продукти [Текст]: монографія /Н. Г. Маслак, О. А. Криклій. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 121 с.
49. Миллер Р.Л., Ван-Хуз Д.Д. Современные деньги и банковское дело [Текст] /Пер.с англ. – М.:ИНФРА-М,2000. – 856с .
50. Мишкин Ф. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков [Текст] /Пер. с англ. Д.В. Виноградова под ред. М.Е. Дорошенко. – М.: Аспект Пресс, 1999. – 820 с.
51. Мэнкью Н., Тейлор М. Экономикс. 2-е изд. [Текст] – СПб.: Питер, 2013.–656 с.
52. Никонова И. А. Стратегия и стоимость коммерческого банка [Текст] /И. А. Никонова, Р. Н. Шамгунов. – 3-е изд. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 302 с.
53. Омае К. Мышление стратега: Искусство бизнеса по-японски [Текст] /Кеничи Омае; Пер.с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 215 с.
54. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://www.bank.gov.ua.
52. Оценка и реструктуризация финансовых институтов [Текст] /В.И.Задорин. – Магадан: Магаданский Ин-т экономики Санкт-Петербургской академии управления и экономики; Кордис, 2006. - 98 стр.
53. Поморина М. А. Планирование как основа управления деятельностью банка [Текст] / [М. А. Поморина]. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 382 с.
54. Пратт Ш.П. Стоимость капитала. Расчет и применение [Текст] /Шеннон П. Пратт; Пер. с англ. Бюро переводов РОЙД. 2-е изд.– М.: ИД «КВИНТО-КОНСАЛТИНГ», 2006. – 455 с.
55. Примостка Л.О. Банківський менеджмент. Хеджування банківських ризиків [Текст] /Л.О. Примостка. – К.: КНЕУ, 1998. – 108 с.
56. Розвиток банківської системи України [Текст] /за ред. О.І. Барановського. –

К.: Ін-т економіки та прогнозування, 2008. – 581 с.

57. Роль банків у забезпеченні сталого розвитку реального сектору України: монографія /За ред. В.В. Коваленко. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 244 с.
58. Роуз П.С. Банковский менеджмент [Текст] /Пер. с англ. со 2-го изд. – М.: Дело ЛТД, 1995. – 768 с.
59. Рэдхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками [Текст] /науч. ред. А. В. Ветров, М. В. Кузнецов; пер. с англ. А. В. Дорошенко. – М.: Инфра-М,1996. – 288 с.
60. Синки Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг [Текст] /Джозеф Синки-мл.; Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.
61. Сирчин О.Л. Особливості стратегічного планування ключових показників діяльності банку [Текст] / О.Л. Сирчин // Збірник наукових праць «Вісник соціально-економічних досліджень». – Випуск 2 (61). – Одеса: ОНЕУ. – 2016. – С. 219-226.
62. Тарханова Е.А. Устойчивость коммерческих банков [Текст]. – Тюмень: Вектор Бук, 2003. – 186 с.
63. Теоретические основы системного анализа [Текст] /изд. 2-е, исправленное и переработанное /Новосельцев В.И., Тарасов Б.В.; под ред. В.И. Новосельцева/.– М: Майор, 2013. – 536 с.
64. Тиркало Р.І., Щибиволок З.І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг [Текст]. – К., 1999. – 233с.
65. Уэрта де Сото Х. Деньги, банковский кредит и экономические циклы [Текст] /Хесус Уэрта де Сото; пер с англ. под ред. А.В. Куряева. – Челябинск: Социум, 2008. – 663 с.
66. Фетисов Г.Г. Устойчивость коммерческого банка и рейтинговые системы ее оценки [Текст]. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 168 с.
67. Фрост Стивен М. Настольная книга банковского аналитика [Текст]. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2006. – 672 с.
68. Хитчнер Д.Р. Три подхода к оценке стоимости бизнеса [Текст] /Пер. с англ.; Под научн. ред. В.М. Рутгайзера. – М.: Маросейка, 2008. – 304 с.

69. Чиркова Е.В. Как оценить бизнес по аналогии: Методологическое пособие по использованию сравнительных рыночных коэффициентов при оценке бизнеса и ценных бумаг [Текст] /Е.В. Чиркова. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. –190 с.
70. Щербакова Г.Н. Анализ и оценка банковской деятельности (на основе отчетности, составляемой по российским и международным стандартам) [Текст]. – М.: Вершина, 2007 – 464 с.
71. Энциклопедия финансового риск-менеджмента [Текст] /Под ред. А. А. Лобанова и А. В. Чугунова. – М: Альпина Паблишер, 2003. – 786 с.